

Budgetera

En euro i taget

Instruktioner för användaren av Marthas Excel-budget

1. Kom igång

Ladda ner budgeten från martha.fi. Budgeten är en Excel-fil.

När du öppnar budgeten, ser du flera olika flikar längst ner: Motivation, dagbok, månadsuppföljning och så vidare. Du kan växla mellan flikarna genom att klicka på dem. Kategorierna har olika färger beroende på svårighetsgrad:

- Mörkrosa för motivationen
- Ljusrosa för dagbok och månadsuppföljning
- Ljusblå för sparande och lån
- Mörkblå för de mera krävande funktionerna.

2. Motivation

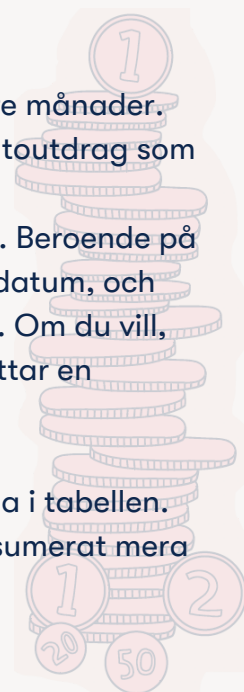
Börja med att fylla i de ljusblå luckorna under "Motivation". Fundera på din egen situation, dina drömmar och vilka utmaningar du har. När du skriver in dina målsättningar, ska de vara realistiska och sådana som du känner att du kan uppnå. När du fyller i dina sparmål, uppdateras även de olika kategorierna senare i budgeten, för att passa just dig.

3. Dagbok

Gå över till fliken Dagbok. Börja budgetera genom att titta bakåt två-tre månader. Vad har du köpt, vilka inkomster har du haft? Du kan skriva av dina kontoutdrag som du hittar i din nätbank.

Välj vilken "Huvudkategori" och "underkategori" din kontohändelse har. Beroende på vilken huvudkategori du väljer, hittar du olika underkategorier. Skriv in datum, och summa. Du behöver skriva in plus eller minustecken framför din summa. Om du vill, kan du skriva in en liten förklaring för händelsen, speciellt om du inte hittar en passlig underkategori.

Du börjar nu redan se hur din ekonomi har sett ut de senaste månaderna i tabellen. Om staplarna i tabellen går under sträcket, betyder det att du har konsumerat mera än vad du har fått in pengar (du har gått på minus).

Tips:

Du kan även enkelt kopiera in dina kontoutdrag direkt i budgeten. Du sparar mycket tid genom att mata in datan rakt från din nätbank. Tänk på att du kan mata in data från flera månader tillbaka för att få en bättre överblick!

Gör då så här:

Ladda ner dina kontoutdrag från banken, antingen i csv. eller txt.format. Om ditt kontoutdrag innehåller flera rader än vad som behövs i budgeten (datum, summa, förklaring) kan du bearbeta innehållet i ett ordbehandlingsdokument eller i ett kalkylprogram. Klistra sedan in endast de rader som behövs i budgeten. Därefter behöver du bara definiera rätt kategori för händelserna.

4. Månadsuppföljning

Ta en titt i fliken ”månadsuppföljning”. Här ser du huvudkategorierna: inkomster, sparande, boende, mat, nytta & nöje, transport och övrigt. Huvudkategorin ”Utgifter” är en sammanfattning av alla de övriga utgiftskategorierna.

Under varje huvudkategori hittar du underkategorier, till exempel under inkomster finns olika typer av inkomster: bidrag, försäljningsvinst, kapitalinkomst, lånelyft, lön, övrigt, extra. Därtill har du egna kategorier, som du själv kan döpa om beroende på din situation.

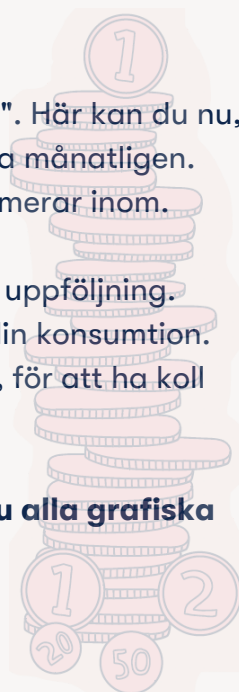
Titta igenom alla kategorier och fundera om det finns kategorier som du vill sätta till. Du behöver bara byta ut namnet på kategorierna, genom att klicka i rutan och skriva in ditt eget kategorinamn.

Enligt det du tidigare i steg 3 matade in, kan du nu se hur din ekonomi har sett ut: vilka kategorier du har handlat inom de senaste månaderna. Det här är ett tillfälle för dig att tänka igenom vilka kategorier som är viktiga för dig, och vilka du kunde spendera mindre inom.

Under varje underkategori, finns blåa rutor som heter ”månadsbudget”. Här kan du nu, enligt dina inkomster, planera in hur mycket du är beredd att spendera månatligen. Skriv in din egen budgeterade summa för varje kategori som du konsumerar inom.

När du kommit så här långt, kan du fortsätta använda dagboken som uppföljning. Försök hålla dig inom de gränser du själv har satt, för att kontrollera din konsumtion. Kom ihåg att fylla i dagboken minst en gång i månaden, gärna oftare, för att ha koll på läget.

Genom att klicka på knappen ”uppdatera tabeller” uppdaterar du alla grafiska hjälpmedel i budgeten.

5. Sparande

I månadsuppföljningen kan du fylla i dina egna, specifika sparmål för det kommande året. Fyll i "års mål per kategori", en summa som du vill komma upp i. Budgeten räknar automatisk ut åt dig din månatliga budget, alltså hur mycket du ska spara för att komma upp i den summan. I graferna under fliken "sparande" kan du se hur du varje månad är ett steg närmare ditt mål.

Din nettoförmögenhet består av dina tillgångar (såsom t.ex. en ägarbostad, en bil, besparingar och placeringar) minus din belåning (t.ex. bostadslån, studielån och krediter). Din nettoförmögenhet berättar hur mycket du skulle vara på plus eller minus om du sålde alla dina tillgångar och betalade dina skulder.

Att placera pengar är ett bra sätt att lägga undan pengar för framtiden och låta dem växa. Du ska bara placera pengar som du inte behöver och som inte hör till din säkerhetsbuffert. I sparräknaren kan du hypotetiskt se hur dina pengar kan växa om du väljer att placera dem.

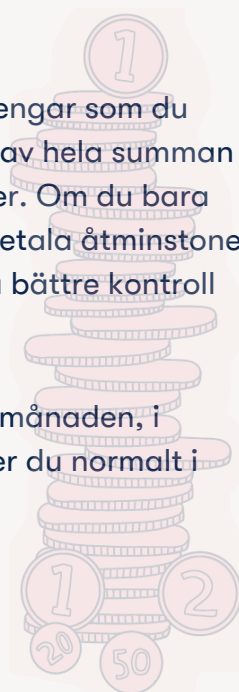
Du ska alltid i första hand spara ihop till en säkerhetsbuffert. Pengar ska finnas på ett separat konto, som du kan använda vid behov. Du ska spara ihop till en säkerhetsbuffert som är i relation med dina utgifter, för ett par månader framåt.

5. Lån och kreditkort

I lån-fliken kan du namnge dina lån och fylla i dina lånesummor. Lånen kan du namnge, men kom ihåg att ändå skriva in "Lån 1", "Lån 2" osv i dagboken. Dagboken parar på det sättet ihop rätt händelser med rätt lån. Under låne-fliken finns även en låneräknare, som du kan använda för att hypotetiskt se hur en avbetalning kunde se ut. Det är dock alltid du och din bank som tillsammans bestämmer din betalningsplan och kostnaderna för dina lån.

Ditt kreditkort kan du fylla i under lån-fliken. Ditt kreditkort är lånade pengar som du använder, som du senare måste betala tillbaka. Försök alltid att betala av hela summan på din kreditfaktura, eftersom du då sparar in annars onödiga kostnader. Om du bara kan betala en del av din kreditfaktura, så ska du alltid sträva efter att betala åtminstone det du har köpt under den föregående månaden. På det sättet håller du bättre kontroll över vad du konsumerar.

För kreditkortet ska du själv fylla i den totala summan du använt under månaden, i raden "användning av kreditkort". När du betalar din krediträkning, fyller du normalt i det i Dagboken.

5. Övriga funktioner

I de mörkblåa flikarna kan du på en mera detaljerad nivå se utfall mellan olika kategorier. Du kan filtrera mellan olika kategorier samt se hur du lyckats hålla dig inom din budget.

I dessa flikar hittar du:

- Inkomst och utgifter - här kan du tydligare se vilka inkomster du har, och jämföra dem med en specifik utgift. Du kan klicka på de olika kategorierna, så ändrar grafen.
- Uppföljning mot budget - i jämförelse med det du budgeterat i månadsuppföljningen, kan du här se vilka kategorier du gått på plus eller minus i.
- Detaljerad uppföljning - här ser du alla samma sak som i Uppföljning mot budget, men även med underkategorierna. Med andra ord en mera detaljerad version.

6. Ekonomirådgivarnas hälsningar till användaren

Grattis, du har nu tagit de första steget till att börja ta kontroll över din ekonomi!

Att lära sig nya saker, våga testa på och fundera på framtiden är att vara nyfiken. Du som har laddat ned vår budget och dessa instruktioner har vågat vara nyfiken på hur du kan förbättra just din ekonomiska situation - det ska du vara nöjd över!

Marthas Excel-budget kan du använda på din egna dator, så länge du har office-paketet. Om du inte har det, kan du även öppna filen i Google Sheet (online). Att använda Excel kan vara knepigt om man inte är van, men vi har försökt göra det så lätt för dig som möjligt. Alla ljusblåa rutor kan du fylla i, och allt annat sköts automatisk!

Vi är alla ändå olika, och det viktigaste är inte att använda Marthas Excel-budget, utan att använda en budget överhuvudtaget. Du ska själv välja ett sätt som passar dig. Om du inte tycker om Excel, kan du istället använda vår pappers-version som också finns att ladda ner på vår hemsida, martha.fi. Eller välj en helt annan budget - det är upp till dig.

Om du har frågor kring budgeten, om du ekonomi, eller om något annat som berör pengar, kan du alltid vara i kontakt med oss. Du kan skicka mail, whatsapp, vanligt meddelande eller ringa. Du är anonym om du vill, och vi svarar gärna på alla små och stora frågor och funderingar.

Roligt att just du är med - låt oss budgetera tillsammans!

Matilda Hassel & Marina Nygård

